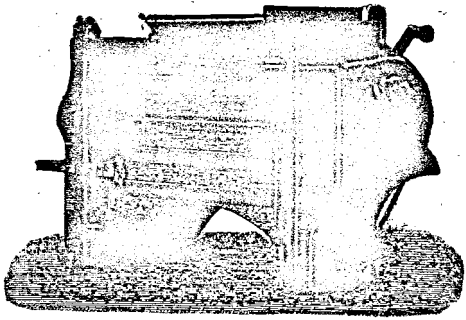

ERDÉLYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. Julius 31.

31. SZÁM.

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r. t. **Mosonban**

elsőrendű kivitelben szállít: **Rostákat és konkolyozókat,**

Osborne tárcsásboronákat,

ekéket és tömörítőket,

hirneves sorvetőgépeket,

borsajtókat, tejgazdasági eszközöket

stb., stb.

2012

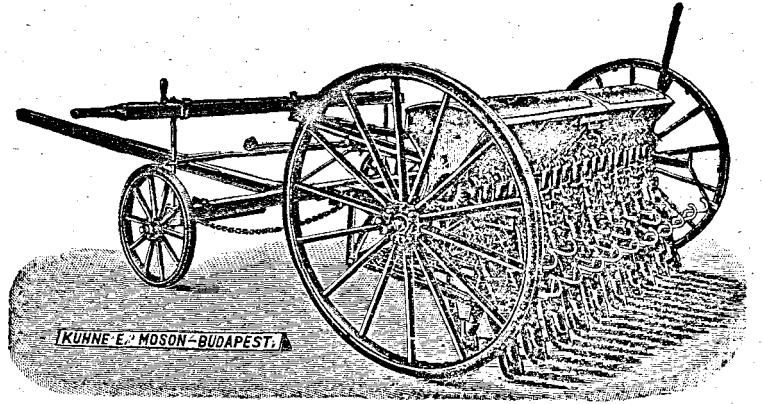
! Kérjünk árjegyzéket!

Főraktár:

Fiókok:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Debrecen és Temesvár.

Terményeinket a legkedvezőbbben a

Székely Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt értékesíthetjük.

Ugyanott az összes aratási és cséplési szükséglet legelőnyösebb beszerzési helye.

2336

Báró Kemény József **Hungária Gépgyár**
betéti társaság **DÉVA.**

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrlő és fűrészmalomok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilmek javítására.

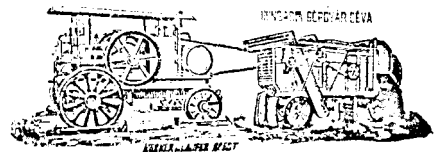
Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. **Automobil-garage.**

Az amerikai „Milwaukee“ arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselete

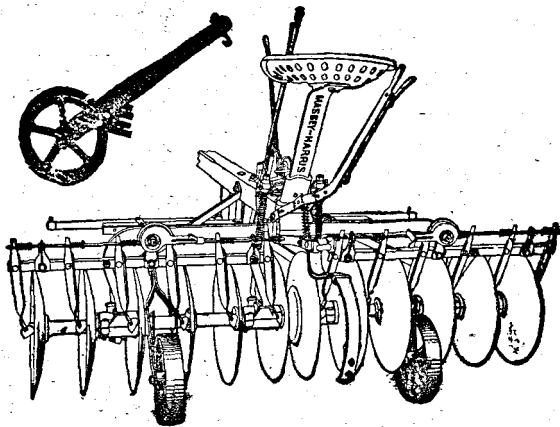
Olcsó árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Massey-Harris Co. R. T. Fűkaszaló, aratógép és földmívelő eszközök gyára.

Tárczás-borona.

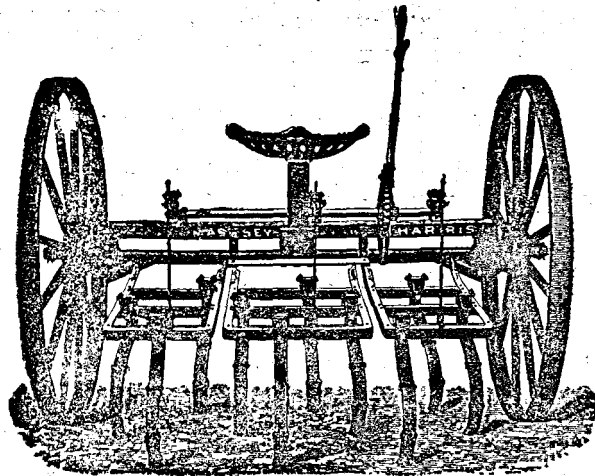
Toronto

Észak Amerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a

Massey-Harris Co. részvénytársaság

Cultivátor.

2379

BUDAPEST, Alkotmány-utca 23. sz.

VEGYEN! VEGYEN!

Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!

E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyeremény húzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereménye:

egy millió korona.

Húzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra
 A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

2004

Kapható a

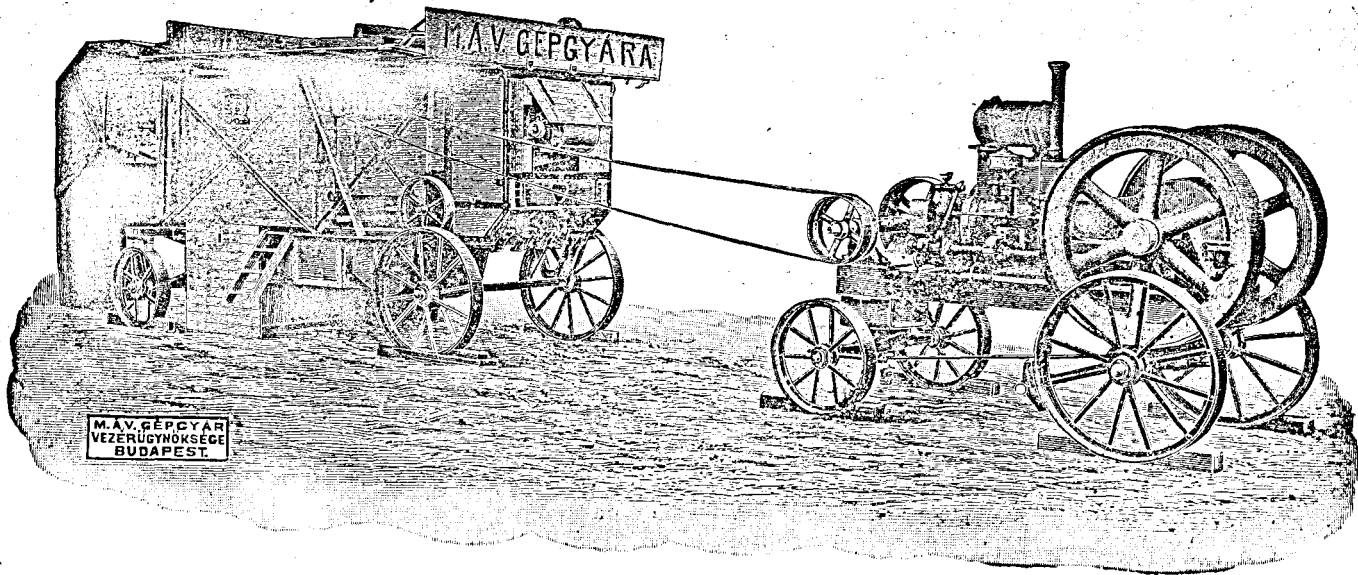
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaságnál

Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszáryalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kívánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratú

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kiméltó eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a fözsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolándó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ kifizettettek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeinek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség **GOMBOS BENO** Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A magyar liszt nemzetközi minősítése	385
A buza nemesítése. <i>Gáspár József</i> VIII.	385
Adatok az átalmos takarmányfélékről. <i>Graf Miksa</i>	386
Irodalmi szemle.	386
Kisebb szakközlemények.	387
Egyleti élet.	388
Kormányintézkedések.	389
Vegyes közlemények.	389
Hirdetések.	

A magyar liszt nemzetközi minősítése.

Az alkalmazott vegytannal foglalkozók múlt évben Párisban tartott nemzetközi kongresszusának arra hivatott szakosztálya elhatározta, hogy a liszt kémiai vizsgálatát és minősítését nemzetközileg egységesíteni kell és ebből az okból alosztályt létesített, amelynek feladata lesz ezeket a vizsgálati módokat megállapítani.

Lindet párisi tanár, a kongresszusi szakosztály elnöke s Villavecchia a római országos kísérleti állomás igazgatója a kiváló magyar szakembert, *Kossutány Tamás* drt igen hízegő levélben kérték fel a közreműködésre, a mit az készségesen meg is ígért arra az esetre, ha a földmívelésügyi miniszterium a széleskörű vizsgálatokhoz a szükséges eszközöket megadja, a mit dacára a folyton hangoztatott pénzügyi állapotnak is elsőrendűen fontosnak kell tartani, mert annak az elmulasztása a magyar termésre és a magyar malcmiparra nézve pótolhatatlan kárral járna.

Nem kevesebb, mint évenként 400 magyar liszt elemzéséről van szó, mintegy négyezer analitikai meghatározással, mely a nemzetközi bizottság elé terjesztve és helyben hagyva publikáltatni fog, természetesen ilyen adatok a többi államok részéről is be fognak érkezni. Ez alkalmat szolgáltat arra, hogy a magyar liszt kiválósága az egész világ előtt tudományos alapon bebizonyíttassék és erre *Kossutány*, ki már több mint egy évtized óta foglalkozik ezzel a kérdéssel, szinte ki van jelölve.

Hihető, hogy a földmívelésügyi miniszter, a ki támogat minden jót és programja lényeges részének tűzte ki az értékesítési viszonyok javítását, meg fogja adni a szükséges eszközöket ezen talán egyik legnagyobb gazdasági

fontosságú kérdés tanulmányozására, mert az a magyar buza is a magyar liszt külföldi áralakulására is befolyással lesz, fokozván a keresletet és így az árt, a termelés és az ipar javára felette hasznos és állandóan jövedelmező beruházást jelent.

Fontos, hogy az idej buza olyan kiváló legyen, mint a múlt évi. Bár kedvező híreket hallunk, ettől tartani lehet, mert országszerte sok a megdült és így nem normális fejlődésű buza. Nem ártana az 1909 évi lisztből addig, amíg lehet mintákat szerezni, hogy az egy-két esetleg gyengébb termésű liszt összetételének átlagát némileg megjavítsa.

Szintén kívánatos volna, ha a kivitelre dolgozó malmaink nem örölnének annyiféle lisztet; most 13 féle liszt van forgalomban, a minnek gyakorlati értelme nincs, csak a kezelést teszi bonyolulttá, elég volna a 0 liszt, sima, fogós, duplafogós, fehér liszt amely az 1. 2. 3. számokat foglalná magában és szintén sima és fogós alakban állíttatnék elő. a 4 és 5 volna a félbarna liszt, a 6. 7. 7 $\frac{1}{2}$ a barna liszt, tehát színre nézve csak négyféle liszt kiszíttatnék mely mint a külföldön, úgy nálunk is minden igénynek megfelelné, a mi igen nyomatékosan ajánlható a terménytőzsde figyelmébe, annyi- val inkább, mert valószínű, hogy, ha a liszt származását, nemzetközileg szabályozzák a magyar malmok a saját jól felfogot érdekükben alkalmazkodni lesznek kénytelenek ehhez.

A buza nemesítése.

Irta: *Gáspár József*.

VIII.

Ha volt is valami rozsdá a buzavetésé- ken, az számításba sem jöhet akkor, amikor a minőségi suly (hl. suly): 79—83.3 kg. között váltakozott, valamint a megdőlés sem irható az elemi csapások terhére, akkor amikor a megdült buza (1906. év) termés átlaga: 14.46 q-t a Hl. sulya pedig: 82.5 kg-t ért el.

A termésen a nemesítés alatt, más irányban is tétettek mérlegelések, mérések, minők: a szalmatermés, szem és szalma aránya, abszolút suly stb. melyek közül, csak két évre vonatkozó adatokat veszek fel a leírásba, mivel ezek is eléggé bevilágítanak a nemesítés által elért eredményekre. Legyenek pedig ezek

az adatok a legnagyobb és legjobb 1904. évi termésről, mely az aratáskor „lábon állott“, nem dült meg és a nagyobb és jobb termésekhez tartozó 1906. évi termésről, mely az aratáskor „teljesen lefeküdt“, megdült.

1904. évi termés.

Vetés ideje: 1903 évi október 25.
Sortávolság: 4.5" (12 cm.)
Vetőmag mennyiség kat. holdankint: 120 liter, (1 q.)
Aratás: 1904 évi július 5.
Szemtermés kat. holdankint: 17.80 q.
Egy hektóliter mag sulya: 83.3 kg.
A vetőmagnak kiválasztott 1-ső osztálya: 85.5 kg.
A szalmas termésnek a szem tette: 34%-t.
A szalma és polyva volt a termésnek: 66%.
Növénymagosság, földtől a kalász végéig: 140 cm.
Kalászok hossza: 10 cm.
Egy kalászban volt átlag: 42 szem.
1000 szemnek sulya: 50 gr.
A termés aratáskor: „lábon állott“, nem dült meg.

1906. évi termés.

Vetési idő: 1905 évi szeptember hó 25.
Sortávolság: 4.5" (12 cm.)
Vetőmag mennyiség kat. holdankint: 1 q. (120 hl.)
Aratás: 1906 évi július hó 7-én.
Szalmas termés kat. holdankint: 54.99 q.
Szem " " " " 14.48 q.
Szalma, törek és polyva kat. holdankint: 40.51 q.
A szalmas termésnek a szem volt: 26.33%.
A szalmas termésnek a szalma, polyva, törek volt: 73.67%.
Növény magasság, földtől a kalász végéig: 142 cm.
Kalász hossza: 10 cm.
Egy kalászban volt átlag: 29 mag.
1000 szemnek sulya: 56 gr.
Egy hektóliter mag sulya: 82.5 kg.
A termés teljesen „lefeküdt“, megdült.
A nemesítés folyama előtt történt, hogy az országos magy. kir. növénytermelési kísérleti állomás munka körébe vette: a buza használati értékének meghatározását a siker fizi-

Az összes **Aratási és Cséplési szükségleteinket**

legmegbízhatóbban és legelőnyösebben

A

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNÉL

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

SZEREZHETJÜK BE!

Most megjelent „Aratási és Cséplési anyagok“ árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

kai tulajdonságai alapján,* mely célból, 23 külföldi származású, részint eredeti, részint után-ermelt és 6, részint eredeti magyar, részint már magyarnak tekinthető külföldi származású buza vétetett vizsgálat alá. E között a 6 magyar buza között helyet foglalt, *algyógyi* néven, a leírásom tárgyát képező nemesített buza is, melynélfogva a 29 féle buza vizsgálati eredményét feltüntető táblázatokat, mivel ezek adatai is a nemesítéssel elért siker mellett tanuskodva, sorakoznak a terméseredmények kimutatásának számadataihoz: szükségesnek tartom teljes szövegében idézni, melyekkel a nemesítés által elért eredmény megvilágítására, kimerítettem minden rendelkezésemre állott adatot.

SORSZÁM	A buza neve	Abszolút	Hl.	Protein	Száraz
		súly	súly	%	sikér
		gr.	kg.	%	%
1	Román utántermelt	36.47	78.70	15.69	13.45
2	Orosz "	33.10	77.68	15.16	12.75
3	Cimbal "	32.68	70.28	14.34	12.65
4	Cimbal eredeti	34.10	67.41	14.82	11.95
5	Mains Staud Up eredeti	35.06	74.33	14.53	12.10
6	Square Head utántermelt	34.12	74.47	13.87	10.85
7	Früher Bastard eredeti	37.30	73.30	13.28	12.40
8	Rivet szakállas után t.	33.82	77.42	16.78	16.05
9	Bore eredeti	26.95	70.21	16.42	15.50
10	Grossherzog v. Sachsen eredet	32.20	74.60	14.87	12.10
11	Von Podbielsky eredeti	32.50	71.55	14.12	11.10
12	Sárga b. után termelt	33.76	74.59	13.22	11.25
13	Sárga b. eredeti	35.21	73.60	14.28	10.60
14	Centenial után termelt	31.48	71.02	14.91	13.25
15	Francia után termelt	38.85	76.76	17.07	16.15
16	Fürstin Hatzfeld után termelt	37.66	73.12	14.44	11.15
17	Fürstin Hatzfeld eredeti	38.68	72.62	15.34	10.95
18	Bánsági és Square Head keresz. után t.	35.26	78.52	15.00	11.50
19	Bánsági és Square Head eredeti	34.52	73.64	16.54	12.25
20	Elite Square Head eredeti	36.53	74.22	14.61	10.75
21	Kutzleb után termelt	37.08	73.48	12.21	11.25
22	Zedwitz "	39.47	78.15	17.00	15.80
23	Vörös kalászu Square Head	30.62	72.02	15.80	15.85
24	Mezőhegyesi	35.35	79.31	14.99	12.85
25	Magyar	34.65	79.28	16.09	14.15
26	Algyógyi	34.67	79.48	17.17	14.95
27	Vörös kalászu	36.12	77.87	16.91	15.35
28	Díószegi	36.02	78.54	16.63	14.50
29	Akadémiai gazdasági magyar	35.97	77.00	16.44	15.05

Vizsgálva e táblázat számadatait, kitűnik, hogy az *algyógyi buza*, a *Hl. súly* és *protein* tartalmával a vizsgálat alá vett 29 féle buza között, az első helyet foglalja el, a száraz sikértartalmával a 7-ik; az abszolút súlyával pedig a 16-ik sorba helyezkedik.

(Vége köv.)

Adatok az ártalmas takarmány-félékről.

Ismert tény, hogy egyes takarmányok nagy mennyiségben való és állandó etetése az állatoknak megbetegedését, sőt végeredményképp az állatok elhullását is okozhatja. Ilyen hatása lehet, a miről kimerítően írni akarok a

* Az országos magy. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1905 évi kísérleteinek eredménye. Különnyomat a „Kísérleti Közlemények“ IX. kötetének (1906) évfolyamából. „A buza használati értékének meghatározása, a siker fizikai tulajdonságai alapján“ írta: Hankóssy Jenő.

burgonyaszeszmoslék nagyobb mértékben való adagolásának is.

A burgonyaszeszmoslék a gazdakörtől jól ismert bőrbetegséget a moslék-ecenát okozza, magáról a betegségről, tüneteiről lefolyásáról behatóbban nem írok, minthogy ez tisztán bel-orvostani tárgy. Lényeges és érdekes azonban hogy a burgonyaszeszmoslék e betegséget kiváltképp az ökrökön és a szárazon álló (szóval nem fejős) teneken idézi elő.

Hogy a fejőstehenek a betegségtől mentesek, azt akként magyarázzák, hogy a burgonya, szeszmoslék etetése folytán az állati szervezetben keletkező mérgeket a fejős tehén a tejjel együtt kiküszöböli a szervezetéből. A fejős tehén ilyképpen nem betegszik meg, ámde az így takarmányozott tehének teje mérgeket tartalmazván az ember egészségének ártalmára lehet.

Aviragnet dr. francia korbázi orvos legújabbán egy tanulmányában arról számol be hogy az említett módon takarmányozott tehének tejének élvezetétől igen sok csecsemő megbetegedett, sőt meg is halt. Aviragnet dr. ismételten figyelmezteti az érdekelteket arra, hogy a fejős tehéneket burgonyaszeszmoslékkel ne takarmányozzák.

Bár Aviragnet dr. ismertette körülményeket számbavesszük, mégsem javasolhatom azt, hogy a fejős tehénektől a szeszmoslék teljesen megvonjuk. Marek dr. tanár ugyanis azt mondja, ha a (szárazon álló) tehéneknek csupán 40 liter, az ökröknek csupán 60 liter moslékot adnak naponta, rajtuk a szeszmoslék-ecena nem fejlődik ki. Ebből pedig azt következtethetjük még pedig joggal, hogy a szeszmosléknak ilyen adagokban való feletetése a tejelő tehének tejét sem teszi ártalmassá. Óvakodásának pedig elég annyi, hogy az ilyen tejet gyógytejjül gyermekejüknél ne használjuk, ámde egyébként rendes piaci árunak tekintsük.

Aviragnet dr. megemlíti dolgozatában, hogy a répalevelek, cukorgyári hulladékok feletetése szintén ártott a tej minőségének, a miért is a répalevelek fejős tehéneknek csak kis mennyiségben és egyéb takarmányfélékkel vegyest nyújthatjuk. A cukorgyári hulladékokat pedig beszárítva adjuk a fejős tehéneknek. A magas hőfokon való beszárítással ugyanis a különféle bakteriumok, melyek a hulladékokban elősködhetnek, tönkremennek. A beszárított lepények azután kevés vízzel megduzzasztva minden káros következmény nélkül az állatokkal feletethetők.

Ámde nyilvánvaló, hogy a répalevelek vagy cukorgyári hulladékok feletetése nem rejt oly nagy veszedelmet magában, mint a burgonyaszeszmoslékkel való takarmányozás, minthogy a burgonyaszeszmoslék etetésével, amint azt megemlítettem, az állatot, magát is megbetegíthetjük.

Graf Miksa.
székesfőv. állatorvos.

IRODALMI SZEMLE.

Az erdélyi szászok mezőgazda-ága.*

Dorner Béla kir. gazdasági intéző. ki éveken át volt az erdélyrészi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja s ezen minőségében az udvarhelyvármegyei kisgazdákkal több ízben rendezett tanulmányi kirándulást a barcasági szász községekbe, fenti címen vaskos kötetet adott ki, melyben hat fejezetben át azon üdvös célból ismerteti az erdélyi szászok bevándorlását, letelepülését, a szász falut és népét, a szász falu kulturális intézményeit, a szászok birtokviszonyait, gazdálkodásuk módját s végül gazdatársadalmi szervezeteiket, hogy az erdélyi magyarság kisgazdáinak figyelemre méltó például és a gazdasági haladás iránti ösztönzésül, mintegy szemé elé vetítse a békés szász nép falusi gazdasági életét.

Dorner Béla munkáját saját feljegyzései nyomán — nagy vonásokban — az alábbiakban ismertetem.

A szász nép magas műveltségi foka, mit az írni-olvasni tudók nagy száma (50—70%) is mutat, magyarázza meg az országos statisztikai hivatal idevágó jelentése szerint az erdélyi szászoknak kis számuk dacára nagy politikai és gazdasági jelentőségét és az menti meg őket egyuttal az őket körülvevő oláhságba való beolvadástól.

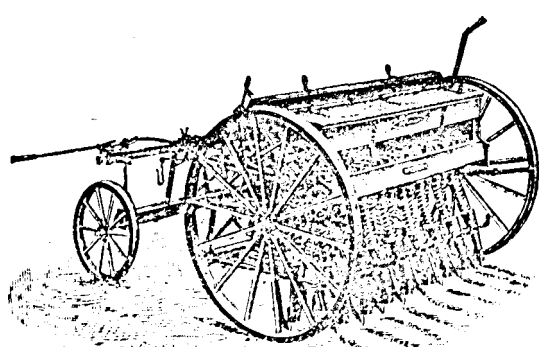
A szász falu belső élete a templom és iskola körül mozog, magvát a vallásosság, a békés, munkás élet és vezetőinek megbecsülése képezi. Ime, a szász nép boldogulásának alapja.

A szász faluban első tekintetre megakad az utas szeme az impozáns középületeken, az erős bástyákkal körülvett templomon, a tanácsházon és az iskolán. A nép műveltségének pedig tudvalevőleg fokmérője a templom, iskola és az egyesületi élet.

A pap még ma is a szász község lelke, szellemi vezetője, tanácsadója a népnek minden ügyében-bajában. Sok községben, hol még megvan a papi birtok, a papnak magának kell azt kezelnie, hogy mint falusi mintagazda jó példával járjon elő a jobb és okosabb gazdálkodásban; a paptól ezért gazdasági szak-képzettséget is követelnek. Az egyház és az iskola szervezeti összefüggésben állott a leg-régibb időtől fogva. Az összefüggést egyrészt az jelzi, hogy a tanító, aki különben maturált és papi szemináriumot végzett, a pap iktatja be nagy ünnepség közepette hivatalába, másrészt pedig azon körülmény, hogy a tanítók-ból lesznek a papok.

Azon elvből kiindulva, hogy az *összetartásban rejlik az erő*, hogy a felnőtt fiatalokba a függés, egy szervezetbe tartozás és a közösség iránti érzést mintegy beleoltás, ösrégi, erkölcsös intézményük a »Bruderschaft« és a »Schwesterschaft«, emez a 15 évesnél idősebb leányok, amaz az ugyanily kora fiúk *ifjusági egyesülete*. Ezen egyesületeknek tagjai maradnak addig, amíg csak házasságot nem kötnek, a mikor is a »Nachbarschaft«-ba (szomszédsági szövetség) kötelesek belépni. Ilyen szövetség 4 van a faluban. A szövetség célja a szabályok szerint:

* Megrendelhető a szerzőnél (Győr, gazdasági felügyelőség). Ára 8 korona.

Szab., „Rekord II.“ sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzcséplőkészletek, benzimotorok, resicai acélek, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigényközsége
V., Budapest, Váci-körut 32. szám.

1. A kölcsönös segítség örömben és bajban.
2. A nyilvános polgári rend és biztonság föntartása.
3. Az erkölcsi magaviselet és vallásos becsületesség ápolása.

A »Nachbarschaft« egyuttal mint béke-bíróság is szerepel, a mennyiben az évenként négyszer tartott gyűléseken a tagok között esetleg előforduló viszálykodásokat igyekeznek elsimítani, illetőleg a haragos feleket kibékíteni.

A nép összetartását még a különböző vallás-erkölcsi egyesületek is elősegítik, melyek között legjobban a pap nevének vezetése alatt s az általános nőegyesülettel szoros kapcsolatban működő falusi nőegyesületek tűnnek ki.

Külön fejezetben szól szerző a szász gazdák birtokviszonyairól. A szász gazdák birtoka ugyanis az idevágó adatok szerint majdnem 80—90 százalékban törpe birtokokból áll, úgy hogy valóban csodálni való, hogy ily apró, szétforgácsolt kisbirtokokból is a szász mezőgazdaság fejlődni, sőt produkálni és magasabb fokra jutni tudott. Hogy a szász mégis megél, gazdaságából és a jelentékeny terheket viselni képes, sőt pontosan is megfizeti és náluk proletáriátus nincs, annak a nyitja egyrészt a szász szorgalma, takarékosága, józan munkás élete, összetartása, másrészt a hátmögött lévő erős községi közvagyon. Önként érthető, hogy könnyen könnyen tért hódíthatott az okszerű gazdálkodás eszméje. A mikor ugyanis a barcaságiak az idők folyamán látták, hogy a tagosított és szabad gazdálkodásra áttért községben a gazda egész házi és gazdálkodási berendezése megváltozik, megszabadul a nyomásos gazdálkodás béklyóitól, mindenik ura és rendelkezője lesz gazdaságának, egyik község a másik után megszüntette a »Flurzwang«-ot s áttért a négyes forgóra, a melyet a barcasági szász falvakban ma is használnak: 1. őszi, 2. kapás, 3. tavaszi (lóherével) 4. lóhere. A többi (nem barcasági) szász községben is kiküszöbölték már a fekete ugart és a zöld ugart használják.

Az erdélyi szász mezőgazdaságnak a legjellemzőbb és az összes más jelenségeken felül álló vonása: a mezőgazdasági gépek óriási elterjedtsége. Minden szász kis gazdának van ugyanis: Sack ekéje, vasboronája, porhanyítója, arató- és fűkaszalógépe, lógereblyéje, lánchoronája, repavágója, szecsavágója, darálója, tengeri morzsolója, trióre; vetőgépet, tengeriszár-tépőgépet 8—10 gazda közösen használ, cséplőgépe 4—5 családnak közösen van.

Nagy gondot fordít a szász gazda lakóházára és gazdasági épületeire, sőt pl. a holtvénnyel kiszáradt a fősúlyt éppen gazdasági épületeikre fektetik.

Nagy gondot fordítanak a trágya kezelésére; minden kiszáradtál megtalálhatjuk a cement trágyatelepet, a trágyalékutat trágyalészivattyúval. A kütinő és példás trágyakezelés mellett a gazdák műtrágyát is használnak, évről-évre nagyobb mennyiségben.

A szász gazdák állatállománya — mint általában Erdélyben — szokatlanul nagy, a szász azonban nemcsak a mennyiségre fekteti a fősúlyt, hanem a minőségre is néz, tehát a szász gazda állatai mindig értékesebbek, mint a székelyé, vagy a románé. Azonkívül a szász gazda az okszerű tenyészkiválasztással, mesterséges takarmányfélék természetével s feleletésével nagyobb hasznot produkál ugyanazon területen és ugyanoly viszonyok között.

A mikor a társadalmi szervezkedés és a gazdasági kulturmozgalmak apróbb hullámgyűrűi lassanként az egész világon kezdtek szétterjedni, ezen mozgalmak nem vonultak el a szász nép előtt sem nyomtalanul. Hiszen a szász nép már bevándorlásakor őshazájából magával hozta az ezek iránti hajlamot. A szász községben ma is jelszó: *együtt, egymással és egymásért.*

1835-ben megalakul a brassói takarékpénztár, 1841-ben a nagyszebeni takarékpénztár, 1843-ban a brassói nyugdíjintézet és 1845-ben az erdélyi szász gazdasági egyesület, mely 1867-ben már rendszeres és a gazdasági üzem mindenféle ágára kiterjedő működést kezd kifejteni s a mezőgazdasági hitelkérdés megoldására rendkívül sok nehézség leküzdése után megalakítják a nagyszebeni *földhitelintézetet* azon céllal, hogy az egyesület tagjainak a földbirtok megtarthatóságát sőt gyarapítását hosszú lejáratu, kedvező feltételekkel való törlesztés kölcsönök nyújtásával lehetővé tegyék. Az 1875. évtől kezdve ezen intézet a tiszta nyereség egy bizonyos százalékát a gazdasági egyesületnek juttatja, hogy azt céljai elérésében anyagilag támogathassa.

Hitelszövetkezeteik a németországi Raiffeisen szövetkezetek mintájára létesültek, melyek nyereségre nem dolgoznak s korlátlan felelősséget kívánnak tagjaiktól. 1909-ben 147 hitelszövetkezet működött, a melyek a nagyszebeni általános takarékpénztár támogatása mellett közös vezetés alatt állanak.

A hitelszövetkezetek szövetsége belép a »Magyar Gazdaszövetség«-be s a szász gazdasági egyesülettel karöltve 1905-ben megkezdte a fogyasztási szövetkezetek létesítését s bár nem a »Hangya« kötelékében, de teljesen azonos szellemben létesíti és vezeti azokat.

Hogy az állatok elhullása esetlen a kár ne csak a tulajdonost terhelje, s n. állatbiztosító szakcsoportokat alakítottak a hitelszövetkezetek vezetése alatt; a hitelszövetkezet ugyanis belépteti összes tagjait az állatbiztosításba, az állatokat becsárban biztosítja és az ezután fizetendő illetékekből fizeti ki a kártérítést. Ha az illetékekből befolyt összeg nem elegendő, akkor a hitelszövetkezet tartaléktökéjéből fedezik a hiányt. Ezen biztosítási mód azonban nem tudott elterjedni, mert tömeges elhullás esetén a hitelszövetkezet tartaléktökéjét nagyon megterheli. (Helyes módja különben az állatbiztosításnak az lett volna, ha azt a magyar kölcsönös állatbiztosító társasággal kapcsolatban létesítették volna.)

A szövetkezés terén páratlan és nagyszerű vállalat a *brassói tejszövetkezet*, melynek 1909-ben pénz- és értékforgalma 647.871 korona volt. A 13 barcasági községnek ebből évi 450—500.000 korona jut!

Hatalmas méretű a *brassói szövetkezeti gabonarakár*, mely 600 kocsi rakományt képes befogadni. A szövetkezet elve: »Magas tiszta nyereségre, nagy üzleti haszonra nem dolgozni, hanem csak arra törekedni, hogy a tagok a terményeikért minél nagyobb árakat érhesse- nek el.«

Legujabban a földbirtokvédelmi és szerzési küzdelmek terére léptek s azon irányban kezdenek működni, hogy a szász kézen levő birtokok elvesztését megakadályozzák, illetőleg azok megtartását lehetővé tegyék és a megszerzhető birtokokat megszerezhessek.

Ez irányban kifejtett tevékenységükkel

kapcsolatban két igen káros jelenség gyógyításán fáradoznak. Igyekeznek ugyanis az amerikai kivándorlást megakadályozni s az egy és két gyermekrendszert kiküszöböltetni.

Mindezen küzdelmeik erős ellenfél — az erdélyi románság — ellen irányulnak.

Őszintén kívánjuk, hogy ezen működésüket siker koronázza, mert ma már elhagyták az egykori *nagynémet* törekvéseket és nem huznak idegen ország felé. Hozzásimulnak a Szent István koronájához, mert tudják, hogy az ápolja és takarja őket bajaikban. Iskoláikban már ropogtatja a kis szász gyerek a magyar szót és tag tudóval fujja a Himnuszt.

Ezek után Dorner Bélának nagy szaktudással és körültekintéssel megírt s a fentiekben nagy vonásokban ismertett munkáját a legjobb lelkiismerettel ajánlom az erdélyi magyarság kiscgazdájának figyelmébe azon hő óhajomásom kapcsán, vajha követnék a szász kiscgazdák jó példáját, hallgatnának vezetőik s az arra hivatottak jó tanácsaira és utbaigazításaira, mert jó lélekkel mondhatom, hogy a siker nem fog elmaradni.

Wolszky Győző.

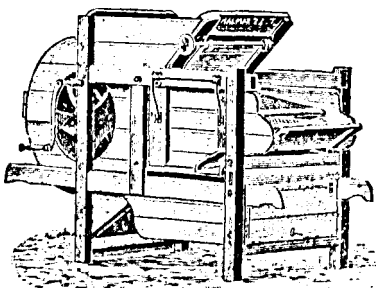
KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Védekezés a legyek ellen.** A legyek tudvalevőleg rettenetesen megkínózzák az állatokat s ép ezen okból a nyári marhahizálás csak ritkán sikerül, mert a jószág a légy miatt nem pihenhet. Sokféleképpen próbálták már a védekezést, de biz kézzel fogható jó eredményre még nem jutottak. Egy amerikai szaklap most a védekezés egy új módjáról ír amely felette egyszerű és állítólag nagy sikerrel jár. A lap szerint megállapították, hogy a legyek az élénk világoskék színt nem tűrik s ezt a tapasztalatot már sok helyütt értékesítették olyan formán, hogy az istállók falát élénk világoskékre meszelték be s ezáltal az állatokat sikeresen védelmezték meg apró kinzóitól, — a legyek-től. Könnyű és olcsó védekezés, ami minden esetre érdemes lenne a kipróbálásra. Tessék megpróbálni.

+ **Tollbetegség a galamboknál.** A galamboknál előforduló tollbetegségek a tollat- kák idézik elő, Ezek az élősdiek a tolltokok és a bőrpikkelyek alatt tartózkodnak s a tollak zászlócskáit ráják szét. Ezeknek az atkáknak eltávolítására legjobb szernek bizonyult: 3 rész anizsolaj, 5—5 rész szpiritusz és repceolaj keverve. Jó szer még a Zacherlin rovarpor kis fujtatólabdával a tollak közé fujtatva, mely művelet többször megismételve, rendszerint igen jó sikerrel szokott járni.

+ **A megdohosodott gabona kezelése.** Ugy látszik, az idej nedves és hűvös nyár sem lesz a gabonák betakarítására és a cséplésre kifpágtalan, mert sok a nedves, elázott gabona és gyakori a szemes élet megromlása, dohosodása. A mag ugyanis a magtárban könnyen megdohosodik és megpenészesedik, főleg akkor ha nincs kellőleg kiszáradva, mikor a magtárban beraktározzuk. A dohos gabonának sajátságos kellemetlen szaga van. Ha a gabona erősen dohosá lesz, még a színét is elveszti. Ha az ilyen gabonát szánkba vesszük, kellemetlen keserű ízt érzünk. Legkönnyebben dohosodik meg az árpa és a zab, a minek oka ezen termény vastag burkában rejlik,

A dohosodásnak leginkább az olyan gabona van kitéve, mely aratás közben a kereszt-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

az „Európa“-szerte első helyen elismert kütinő szerkezetű és legolcsóbb,

a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDÉLYRESZI VEZÉRKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE
Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy.

tekben vagy a kazalban beázott vagy pláne, ha már ki is csirázott ott. Hogy a megdohosodástól megóvjuk, azért a friss gabonát csak vékonyan szabad a magtárban szétteríteni és még így is gyakran kell megforgatni. Eleinte naponta kell a gabonát átlapátolni, később pedig, mikor a mag már kellőleg kiszáradt, hetenként 1—2 ízben s csak ezután lehet nagy és vastag garmadába halmozni. De még ezután is tanácsos átforgatni minden 3—4 héten legalább egyszer.

A megdohosodott gabonát úgy lehet a kellemetlen szagától megszabadítani, ha tásznporral keverjük össze. E célból 1000 klgrm gabonára 5—6 klgrm faszénport veszünk s azal jól összekeverjük, többször jól átlapátolván. A gabonát azután 10—12 napig hagyjuk összekeverve állni, mialatt a szén magába veszi és elveszi a gabona szagát. Ezen idő letelte után jól átrostáljuk a gabonát, mikor is a szénport a rosta kifujja. Teljesen azonban csak ritka esetben veszíti el a megdohosodott gabona kellemetlen szagát, de annyira mégis, hogy legalább ipari célra (keményítő gyártásra) felhasználni lehet.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. július 23-án tartotta meg a nyári szünet alatt szokásos rendkívüli ülését, melyben a kolozsvári gazd. akadémia ösztöndíjainak betöltése és az akadémiai végzett növendékek számára alapított két egyleti jutalomdíj odaítélése intézettel.

Elnökölt: Br. Bánffy Ernő e. elnök.

Előadott: Dr. Cséser Lajos sz. o. előadó (Titkár szabadságon).

Jelen voltak: Dr. Gidófalvy István, Dr. Szentkirályi Ákos, Gyárfás Benedek, Dr. Szezyfried Károly, Ritter Gusztáv, Dr. Péter Béla, Jászberényi András és Molnár Sándor vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Gyárfás Benedek és Dr. Gidófalvy István tagokat.

Előadó bemutatja a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságának átiratát, ahhoz csatoltan 14 kérvény címeit — melyekben a gazdasági akadémia I. évi hallgató-jelöltjei folyamodnak az akadémianál megüresedett ösztöndíjas helyekre.

Határozatott, hogy ezen betöltendő helyekre: Binder Márton, Végh Gyula, Kiss Gyula, Kelemen György, Demény Zoltán, Jude Illés, Heutschy Albert, Darócy Miklós, Ábrahám Lajos, Vass András, Kovács Árpád, Benkő Gábor, Krasznay Pál és Jánó János összesen 14-en ajánltnak. Felolvastatik a gazdasági akadémia igazgatóságának véleményes jelentése a gróf Mikó alapítvány, illetve a Bors-féle alapítvány jutalomdíjaira pályázó végzett akadémiai hallgatókról.

A választmány a gróf Mikó alapítvány 200 koronás jutalomdíját Felcsér Fános akad. hallgatónak, a Bors-féle alapítvány 200 koronás jutalomdíját Csiki Attila gazd. hallgatónak ítélte oda.

Ezzel kapcsolatban Dr. Gidófalvy István v. tag javaslatára határozatba ment, hogy a jövőre ezen jutalom adományozásokra díszes oklevelek adassanak ki.

A gazdasági akadémianak 1910 július hó 24-én tartandó évzáró diszgyűlésén az Egylet képviselőit: Dr. Gidófalvy István s Szász István urakat kéri fel, ők adják át a jutalomdíjakat is.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv

felvétel az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvári szakosztályának Kolozsvárt, 1910. július hó 25-én tartott intéző-bizottsági üléséről. Jelen voltak: gróf Esterházy Kálmán főispán elnöke alatt, Kövály Arthur, Dr. Gidófalvy

István, Dr. Szentkirályi Ákos, Réthy János, Hankó Veress Károly, Münstermann Győző (Kolozs), Wolszky Győző, Antonya Mihály (Magyarszováth), Kovács Béla (Szászfenes), Józsa Samu (Nagypetri), Biró András (Daróc), Vetéssy Imre (Jegenye), Bárdos Péter (M. fenes), Z. Kiss Ödön, Dr. Pavlik Sándor, Kun László (Szászfenes), Dr. Ignátz István, Bakó András, Benedek Sándor stb. jegyzett Dr. Cséser Lajos szakosztályi előadó.

1. Elnök üdvözlővén a szép számban megjelent tagokat, jelzi, hogy a szakosztályi elnökök gátolva lévén, ő vállalta mára az elnöklést, de minden gazdasági kérdésben szívesen áll a vármegye s szakosztály támogatására, örömmel megnyitja az ülést.

Jegyzőkönyvhitelesítőül felkéri Józsa Samu és Biró András tagokat.

2. Előadó felolvassa gróf Esterházy Kálmán főispánnak közgazdasági körlevelét, melyet a járási hatóságokhoz intézett, hogy minden falusi népsegítő aktióban szívesen áll támogatással, s előadja, hogy minden szükségletéről, bajról bizalommal jelentést tegyenek, hogy az illetékes faktorokkal a bajok orvoslásában s új gazdasági intézmények létesítésében szóval s tettel közre működhessek.

Általános helyeslés után Szentkirályi Ákos szólal fel, tolmácsolja nemcsak a szakosztály, de Kolozsvármegye gazdaközönségének köszönetét, hogy a főispán kettős közjogi állása mellett is, szívesen készül kivenni részét a vármegye közgazdasági tevékenységből is, kéri az Istentől, hogy ez a tevékenység jó egészségben minél több évekre terjedjen. Elnök megköszönvén az üdvözlést, kijelenti, hogy ma olyan idöket élünk, a midőn minden közéleti faktornak közgazdának is kell lenni, mert »magasabb politikai célok felé is nagyrészen közgazdasági utirányokon kell haladni«. (Tetszés.) A körlevelét az Erdélyi Gazdában közöltetett.

3. Olvastatik a földm. Miniszter ur leirata, mely szerint a szakosztály ez évi ügyviteli költségeinek fedezésére 1000 kor. segélyt utalt ki. Köszönettel szolgál tudomásul.

4. Előadó ismerteti a földmívelésügyi miniszterium 45310. 11/3 sz. leiratát, mely szerint a szarvasmarhatenyésztés fellendítése érdekében hajlandó aktiókat támogatni, a kisgazdák részére történő államkölcsönös anyaatatok beszerzésére, továbbá hajlandó növendék (üsző) állatok megtartása és felnevelése érdekében, közöselgelők szerzését, állami legelők kiutalását, s legelőre szállítandó állatok vitelbérénel segítséget nyújtani.

Dr. Szentkirályi Ákos indítványára ezen újabb nagyszabású aktióra köszönet iratik gróf Serényi Béla Miniszter urhoz, azonkívül főispán, Münstermann, Szentkirályi hozzászólása után határozatlik: hogy a leirat nemcsak az Erdélyi Gazdában közöltessék, de a járási hatóságokkal és gazdakörökkel is! Ezzel kapcsolatban:

5. Jelenti előadó, hogy mikor ezen hatóság min. intézkedésnek híre jött, már tájékozódott a szakosztály a járási fősolgabírók útján a növendék állatok megmenthető létszámáról, s azok eltartására szükséges közös üsző legelők szervezéséről Bemutatója a fősolgabíróktól beérkezett értékes jejelentések azon javaslattal, hogy terjesztessenek fel gróf Serényi Miniszterhez azon kérelemmel, hogy az ügyet a járásokban tanulmányoztassa szakközgeci útján s a kivitellel bizza meg a járási mezőgazdasági bizottságokat is.

Többek hozzászólása után az indítvány elfogadtatott s a Miniszterhez terjesztés intéztetik. Dr. Szentkirályi figyelmeztetni akarja a falusi gazdákat, hogy ne csak azért tartásák meg üszőállataikat, mert ezután jók a legelők, de igyekezzenek téli takarmányt is termelni, hogy a cél igazán el legyen érve.

6. Ezzel kapcsolatban előadó bemutatja alispáni átiratban Jásznagykunszolnokmegye átiratát, melyben azt javasolja, hogy kormányrendelet kéressék ki azonnal, hogy tenyészítésére esetleg alkalmas növendék állatok 1/2—2 éves korukban csak engedélylyel legyenek

mészárszékre vihetők. Így akarván megakadályozni a szarvasmarha depekorációt.

Főispán, Dr. Szentkirályi, Münstermann hozzászólása után ad acta tétetik az átirat, mert egy esetleges kormányrendelet sérelmes lehet magánjogi szempontokból.

7. Előadatik az erdélyrészi miniszteri kirendeltség átirata, hogy gazdaköröknek, szövetkezeteknek miként kívánt gépségélyt nyújtani. Köszönettel tudomásul szolgál.

8. A szakosztály megállapítja őszi s téli működési tervét, e szerint:

a) az őszi folyamán megkivánja tartani a járási tenyészállatdíjazásokat a gyalui, tekei, mezőörményesi, mócsi járásokban s Kolozsvárosban. Miután a kerületi gazdasági felügyelő — tekintettel az E. G. E. kolozsvári nagy szeptemberi kiállítására — nem helyezett kiállításba államsegélyt a járási díjazásokra, egy új felterjesztésben a földm. miniszterium újból megkéretik.

b) Megismétli a szakosztály október havában a járási gyümölcs, szőlő és termény bemutatást s pedig első sorban Tekében s másodsorban a gyalui járásban. Költségekre elnöknek felhatalmazást adnak 150—150 kor. erejéig.

c) Hogy a kolozsvármegyei gazdakörök s szövetkezetek szorosabb kontaktusba hozassanak egyrészt a szakosztállyal, másrészt az erdélyrészi aktióval, részökre egy megyei agrár szociális értekezletet tart a szakosztály Kolozsvárt, szept. 4-én a kiállítás alkalmával. A rendezés seg és előadók felkérésével az elnökség bízatik meg.

d) Előadó bemutatja a téli falusi aktiók tervét s költségvetését, mely szerint a télen 30 községben rendeznek gazdasági előadást, 6 községben háziipari tanfolyamot s 4 községben gazdasági szociális napot. A segélyt a minisztertől megkérik.

Elfogadtatott, a részletek kivitellel elnökség bízott meg.

9. Előadó bemutatja a magyarnádasi elemi iskola tanítójának kérését, melyben az iskola telepén létesített nemes füztelep költségeire segélyt kér.

25 kor segély megszavaztatott.

10. Előadó jelenti, hogy a falusi gazdakörök könyvtára részére az E. G. E. könyvkiadó vállalatából 400 füzet szerzésére 200 kor. költséget kér.

A 200 kor engedélyeztetett, a kiészttással alkalmilag előadó bízott meg.

11. Előadó jelenti, hogy a nyár elején a marosvásárhelyi szőlőszeti felügyelő közbejöttével Bánffyhudon, Ketesden, Nagymáson, Kispetriben, Sztánán s Nagypetriben szőlőszeti gyakorlatokat rendezett. — Tudomásul van.

12. Előadó felolvassa jeletését az erdélyrészi miniszteri kirendeltség eddigi Kolozsvármegye tevékenységéről. — Örvedetes tudomásul szolgál.

13. Az indítványok sorát:

I. Elnöklő gróf Esterházy Kálmán felemelíti, hogy a Biharhegységben s annak kolozsvármegyei részein értékes mokány ló anyag van, melynek nemesítése megkísérlendő,

Határozatott, hogy megkerestetik Kolozsvármegye alispáni hivatala, hogy ez ügyben úgy a vidéken, valamint a kormánynál tegye meg a kellő lépéseket.

II. Hankó Veress Károly kolozsvári járás fősolgabíró előadja Kolozsvár tejjel való ellátás viszonyait, ismerteti a falusi tejszövetkezetek mai állapotát s miután az a meggyőződése, hogy Kolozsvár több tejet is elbir. s a vidékről több szövetkezeti tej is betermelhető, gondoskodni kellene Kolozsvárt egy szövetkezeti közszenti tejszarnokról, hogy a vidékről a tej gyorsan s tisztán legyen beszállítható, automobil járatokai kellene beállítani.

Nagy tetszés kísérte az általános tervet, elnök, Dr. Szentkirályi, Münstermann hozzászólása után határozatott, hogy a szakosztály kezébe veszi az ügyet, s még a nyár folyamán egy értekezletre gyűjti a vidéki tejszövetkezeteket s tejtermelőket, s ha lehet szövetkezeti központot létesítenek Kolozsvárt, s később a

működést — esetleges automobil járatokkal — a távolabbi vidékre is kiterjesztik.

Az értekezlet összehívásával az elnökséget bizzuk meg.

III. Dr. Szentkirályi Ákos jelenti, hogy a gyalui havasokban is jelentékeny a juhsajt termelés, az értékesítés azonban szervezetlen, hogy a havasi oláh alig kap 50—60 fillért kilonként. Gondoskodni kell Gyaluban vagy Bánffy-Hunyadon egy juhturó feldolgozó telepről, a hová a havas népe beküldené gazdája termését rendszeres s jobb árakon.

Az eszme helyeseltetvén a további intézkedésekre az alispáni hivatal kéri fel.

IV. Józsa Samu felolvassa a falusi gazdakörök működtetéséről szóló indítványait. Ezek tárgyalása átutaltatott a 8 e) pontban már említett gazdaköri értekezletre. Azon pont azonban, hogy a közigazgatási tárfolyamok tantervébe egy közgazdasági enciklopédia és sociologia is vessék fel — általános helyeslésre foglalt — s határozatott, hogy ebben az ügyben átír a szakosztály Kolozsvármegye főispánjához.

Több tárgy nem lévén a gyűlés bezárattott.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

Körrendelet a rézgálic keverék (rézkénpor) és egyéb a peronospora viticola ellen szolgáló védekező szer kedvezményes vasúti szállításáról. A földm. miniszter valamennyi m. kir. szőlészeti és borászati ker. felügyelőhöz a következő körrendeletet intézte:

»A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur az országszerte urakodó peronospora veszedelemre való tekintettel méltányolva a folyó év előre haladott idejében a peronospora elleni védekezés céljaira szolgáló szer minél gyorsabb szállításához fűződő közgazdasági érdekeket-közbenjárásomra kivételesen és visszavonásig de legkésőbb a folyó év augusztus végéig megengedte, hogy a magyar kir. államvasutak a pécs-barcsi vasut, valamint azon helyi érdekű vasutak vonalain, melyeknek dijszabására a rendelkezési jog a magyar kir. államvasutaknak át van engedve, utóbb nevezett vasut helyi áru dijszabásába felvett XXII. kivételes dijszabásba tartozó azon rézgálic keverék küldeményekre (és jelesül a rézkénporra is) melyek kizárólag a peronospora viticola (penészgomba) pusztítására szolgálnak, a gyorsárunként való szállítás s tetszés szerinti mennyiségben való feladás esetén a II. osztály díjtételei alkalmaztassanak és pedig azon különleges feltételek kikötése mellett, melyek az előbb említett XXII. kivételes dijszabás szerint a teherárúkért szállítandó ily küldeményekre nézve megállapítottak.

Azonkívül nevezett miniszter ur a többi önálló igazgatással bíró közforgalmu hazai vasut igazgatóságának figyelmét is felhívta arra, hogy a szóbanforgó védekező szernek gyorsárunként való szállítása elé akadályokat ne gördítsenek s általánosságban a peronospora ellen való védekezésre szolgáló szerek gyors és folytatódó szállítására a legnagyobb gondot fordítsák.

Midőn ezt felügyelő urnak minél szélesebb körben való azonnali közhírrételtét végett tudomására hozom, egyben utasítom felügyelő urat, figyelmeztesse az érdekelteket, hogy kívánatos volna, ha a feladók félreértések elkerülhetése végett a vasuti fuvarlevelekben »rézkénpor« helyett a vasuti dijszabásban elfogadott »rézgálickeverék« elnevezést használják.

Végül figyelmeztesse a szőlősgazdákat, hogy ez a kivételes kedvezmény jövőre nézve precedensül nem szolgálhat mivel a megfelelő rézkénpor készleteknek kellő időben való megrendelése mellett, még teherárúként való szállítás esetén is az érdekeltek idejekorán birtokába juthatnak.

Budapest, 1910. évi július 19-én

A miniszter megbízásából: Lekky miniszteri osztálytanácsos.

Erdőéri és vadéri szakvizsgák. A földmívelésügyi miniszter tudatja, hogy az erdőéri

és vadéri szakvizsgákat ez október 17-én és a következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen tartják meg. A folyamodványokat ez év szeptember 30-ig ahoz a kir. erdőfelügyelőséghez nyújtandók be, amelynek székhelyén a folyamodók vizsgáznai akarnak.

A tejhamisító büntetése. A földmívelésügyi miniszter végzésileg kimondotta, hogy aki tejet hamisít, más által hamisított tejet elad és lefőltött tejet ezen minőség megjelölése nélkül hoz forgalomba, három rendbeli kihágást követ el s az összbüntetés szabályai szerint egy tételben kiszabott főbüntetéssel és minden kihágásra külön kiszabott pénzbüntetéssel (mint mellékbüntetéssel) büntetendő. Az elévülést a tárgyalás és az ítélet kézbesítése közti időben az ítélet meghozatala félbeszakítja.

Közlemény. A földm. miniszter 41.347 sz. alatt a következő értesítést küldötte szét:

»A szeszdó törvényre vonatkozó 1908. évi XXVIII. tc 88.§-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontingensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot, vagy maguk használják fel, vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el.

A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó év július 1-iktől 1-ig terjedő időszakban Neumann testvérek aradi cégnél 5000 q' Leipziger Vilmos budapesti cégnél (V. Széchenyi utca 1.sz.) 1000 q, Hirsch Ödön kolozsvári cégnél (Magyar utca 43.) 5000 q, és a »Gschwindt féle szesz élesztőlikőr és rumgyár részvénytársaság« budafoki cégnél (Budafok Dunasor 40. sz.) 460 q, száritott szeszmoslék kerül eladásra.

Felhívjuk ezúton is az ország gazdaközönységét, hogy amennyiben szeszmoslékra szükség lenne, annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fentnevezett szeszfőzde vállalkozókhoz.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

Kiállítási hírek.

A XVI. Erdélyrészi Tenyészállatkiállításra eddig a következő nagyobb bejelentések érkeztek: Magyar-erdélyi fajta szarvasmarha kollektiókat jelentettek be: Gr. Wass Béla, Mezőzáh: 10 drb. Lészai Ferenc, M.-Gorbó: 10 drb. Sperker Ferenc Szt.-Demeter: 14 drb. Erd. r. kath. Státus, Radnóth: 10 drb. Bárány Kemény József M.-Németi: 13 drb. Dr. gr. Teleki Domokos, Gernyeszeg: 12 drb.

Egyéb állatokat: Bárány Jósika Gábor, Kolozsvár: 4 drb. tehén. Lészai Ferenc, M.-Gorbó: 15 drb. karakuljuh. Gróf Wass Béla, Mezőzáh: 9 drb. bika és 2 üsző. Gr. Teleki Géza, Alsózsuk: 10 drb. ló és 2 bika. Gr. Teleki Domokos, Gernyeszeg: 7 drb. bika, 1 tehén és 36 juh. Gr. Bethlen István, M.-Fáta, 2 drb. bika. Gönczi Mihály, Mezőzáh: 3 drb. tehén, 2 bika és 4 üsző. Csontos Miklós, Mezőtőhát: 3 drb. tehén, 1 bika. Barsay Tamás, Alsóilosva: 3 drb. ló. Kornstein testvérek, N.-Szalonta: 15 drb. sertés. Szolga János, Sinfalva: 1 drb. ló. Gr. Somsich Tihamér, Szt.-Demeter: 5 drb. bika, 2 tehén. Szentkirályi Béla, M.-Pogocsa: 20 drb. juh. Barr. Mózes, Doboka: 1 drb. esikős kanca, 1 tehén, 10 juh. Gr. Wass Jenő, Czege: 5 drb. ló. Lőfi Endréné, B.-Szt.-Miklós: 2 drb. ló.

Baromfit jelentettek be: Bárány Blomberg Frigyesné, Gardánfalva: 2 törzstyuk.

Szeretetház, Kolozsvár: 5 törzstyuk. Dr. Deák Sándorné, Marosvásárhely: 5 t. galamb. Ecsedi Gyula, Kolozsvár: 9 törzsgalamb. Dr. Deák Sándor, Marosvásárhely: 7 törzsgalamb.

A VIII. erdélyrészi gép-, eszköz-, termény- és termékiállításán való részvételüket eddig a következők jelentették be: Államvasutak gépgyára Budapest; Clayton-Shuttleworth Budapest; Kühne r.t. Moson; Fehér Miklós r. t. Budapest; Mayer gépgyár és vasöntőde r. t. Budapest; Hofherr és Schrantz gépgyár és vasöntőde Budapest; Bendel Gusztáv motorgyáros Budapest; Fehér Alajos ekegyáros Török-szentmiklós; Laurin és Klement automobilgyár képv. Budapest; Transylvánia konzervgyár Déva; Streck József acetilen és levegőgáz művek Kolozsvár; Szeszák kocsigyár Kolozsvár; Molnár Sándor gépgyáros Zilah; Erd. Gazd. és Keresk. Vállalat Kolozsvár; Bächer—Melichár képv. Budapest; Mc. Cormick képviselő Budapest; Losonci gépgyár Losonc; Kalmár Zs. terményrostagyár Hódmezővásárhely; Hungária gépgyár Déva; Mayfarth Ph. Bécs és számos kisebb kiállító. Az eddig megnyilvánult érdeklődésből (előzetes kérdéstevés, programkérés stb.) azonban a rendezőség kb. 200 kiállítóra számít.

A bejelentési határidő meghosszabbítása. Igen sok oldalról megnyilvánult óhajlás következtében a rendezőség a kiállítás bejelentési határidejét (az állatkiállítás III. osztályának kivételével, minthogy itt esetleg új építkezésekről is lehet szó) — augusztus hó 15.-éig meghosszabbította. A helyigények kielégítése tekintetében azonban a rendezőség korlátlan felelősséget nem vállal s az elhelyezést is a bejelentés sorrendjében eszközli.

— A tordai „Szabó József“ féle magyar gazdasági iskolába való felvételre az »Erdélyrészi miniszteri kirendeltség« pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama két év. Az 1910—1911-ik tanévre 12 ingyenes növendéket vesznek fel, kik a teljes ellátáson kívül hónapoként még 6—10 korona ruházati segélyben részesülnek. A kellő okmányokkal felszerelt s a földmívelésügyi miniszterhez címzett kérvény, lehetőleg személyes jelentkezés útján, a kisküküllőmegyei helyi megbízottnál Dicsőszentmártonba legkésőbb augusztus 1-ig adandó be.

— Az erdősítések jutalmazására. Az erdősítéseknek nagy közgazdasági jelentőségére való tekintettel az erdősítési kedv fokozása s az eredmények jutalmazása céljából Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter díjakat ad azon birtokosoknak és bérlőknek, kik az év őszén vagy tavaszán kopár vízmosásos; vagy futóhomokterületeken a legeredményesebb erdősítéseket végezték. A jutalmakra pályázni szándékozó folyó évi erdősítések e hó végéig, az ősz erdősítések pedig december 25-ig jelentkeznek be a közigazgatási-erdészeti bizottságnál, vagy a királyi erdőfelügyelőségnek. Az erdősítések bírálata a bejelentést követő ötödik évben, tehát 1915-ben fog megtörténni s akkor kerülnek kiosztásra a folyó évben kitűzött jutalmak, melyek részint pénzbeliek, részint műtárgyak. Értékük 200—1000 korona között változik.

— A bortermés veszedelme. Az Ampelológiai Intézet e hó 23-ról közli, hogy a hét folyamán a beérkezett szőlőanyagban a mikroszkopikus vizsgálat szerint a peronospora

Nyitra és Udvarhely vármegyék területén levő szőlőkön is található volt. A peronoszpóra Bars-, Bihar-, Csanád-, Esztergon-, Kolozs-, Somogy-, Szabolcs-, Szolnok-, Zala-, és Zemplén vármegyék oly járásaiban is terjed, a honnan a peronoszpóra pusztításairól eddig jelentés nem érkezett. Az összes beérkezett szőlőanyagon majdnem izárólag a fűrtöt pusztító peronoszporát állapították meg. Ez esetben az infekció már a virágzaskor történik, nem is lehet ellene védekezni, a megtámadott bogyók leperegnek. Az oidium csak szórványosan lépett fel ott, a hol villámcsapásokkal kapcsolatos viharok dultak, elvéve találkozhathatnak a szőlőbetegségekkel is. Most már a szőlő fejlődésének előrehaladott volta és a melegebb időjárás lényegesen hozzájárulnak a peronoszpóra terjedésének megállításához annyira, hogy a permetezésre és a rézkénporozásra csak ott lesz szükség, ahol a peronoszpóra a fiatal lombot megáztatja. A fűrtök rézkénporozása nemcsak a peronoszpóra, hanem az oidium ellen is védelmet nyújt. Az időjárás a jövő hétre változóknak ígérkezik, esővel, zivatarokkal, a mi az esetleges védekezést könnyen megátalhatja, vagy sikertelenné teheti.

A védekezésre díjtalanul küld utmutatást bárkinek, aki levelezőlapon kéri, az Ampelologiai intézet.

Figyelmeztetés a műtrágyák vizsgálatára nézve. A statisztikai adatok szerint hazánkban az elmúlt 1909. évben körülbelül 15.000 kocsi rakomány superfoszfátot használtak fel, tehát olyan mennyiségeket, melyek a múlt évi árak és a 16 százalékos átlagos vízben oldható foszforsav tartalom mellett évenként 12 millió korona kiadást okoznak a magyar gazdaközönségnek. Noha örömmel konstatálható, hogy gazdáink, a műtrágyák vásárlásánál előfordulható visszaélések tudatában, ma már egyre sürűbben ellenőrzik áruikat. A vegykisérleti állomások még sem tudnak tiszta képet alkotni a műtrágya kereskedelem megbízhatóságáról azért, mert a gazdák csak a legritkább esetben közlik az állomásokkal a vásárlás feltételeit, különösen pedig a szavatolt beltartalmat és akkor sem hiteles okmányokkal támogatva, hanem csak odavetőleg, hitelt alig érdemlő adatokban. Így, ha a vegykisérleti állomások ellenőrző vizsgálatai a magánérdekeket megvédik is, a közérdek, mely megkívánja, hogy a hamisított minden körülmények között elnyerje büntetését, nem találhat kellő védelemre. A magyarországi vegykisérleti állomás felhívja tehát a gazdaközönséget, hogy a hazai műtrágyapiac hathatós ellenőrzése céljából a hiteles műtrágyaminta kíséretében küldje be egyszermind a műtrágya vásárlási feltételeit, mindenkifelett a szavatolt beltartalmat (pl. a superfoszfátnál a vízben oldható foszforsavat) pontosan kitüntetve kötlevelet, vagy a szavatolt beltartalmat is feltüntetve hiteles mintavételi igazolványt, melyből a kísérelti állomások az ellenőrző vizsgálatok eredményei alapján meggyőződhetnek arról, hogy nem fog-e fenn hamisítás, visszaélés vagy megtévesztés esete, hogy szükség esetén a megtorló eljárás hivatalból is megindítható legyen.

Értesítés. A cs. és kir. 12 hadtest hadbiztosságánál Nagyszébenben, valamint a brassyói, gyulafehérvári és kolozsvári katonai élelmező (fiók) raktáraknál 1910 augusztus 9-én 11-12-én illetőleg 8-10-én megtartandó széna, szalma és tüzelő anyagok biztosítására vonatkozó tárgyalásokra a pályázók figyelme felhívatik.

Az erre vonatkozó értesítés az "Erdélyi Gazda" folyó hó 24-ikéről 30. számában tétetett közzé.

Tenyészállat kiállítás Brassóban 1910. évben. 1910. évi október havában mezőgazdasági gépkiallítással egybekötött országos tenyészállatkiállítás rendeztetik Brassóban. A kiállítási jegyzék (Catalogus) 2000 példányban nyomatik, melybe mezőgazdasági gépjárművek hirdetései is felvételnek. A hirdetési díjakra vonatkozólag közelebbi felvilágosítást nyújt ezen lapon leközölt hirdetés. A kiállítás határozmányait valamint a bejelentési űrlap

kat a *kiállítás rendező bizottsága*, (Brassó, Vármegyeház:) kívánatra megküldi, a hová minden átiratok intézendők. (2475 II.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ES ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE
Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST
Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33
2278
VII., Gizella-ut 15.
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Eladó kosok!
Gróf Bánffy György úr ónagyméltósága **bonchidai** uradalmában 50 drb. kiválasztott, tenyésztésre alkalmas
fehér Racka-kos eladó.
Értekezhetni lehet:
Németh Ferenc
uradalmi ispánnal
Bonchidán.
2480

Eladó
egy idényen át üzemben volt **Klinger-féle szalmapiés**, kedvező fizetési feltételek mellett. 2481
Cim: **Karczag Henrik**, Temesvár—Józsefváros, Uri-utca 4. sz.

ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.
Vagyonbiztonsági tőkeje 150 millió korona.
E társulat, mely 70 éves fennállása óta 550 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre
Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:
SZEKULA ÁKOS
vezérfelügyelő 2091
Eladó Dr. gróf Teleki Domokos ur Óméltósága gernyeszegi magyar erdélyi fajta tenyésztéséből 10 drb. 3-5 éves, részben borjas és hasas számfelletti tehén. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt, Gernyeszeg (posta, vasut, távirtda) **Pálffy Dezső**, intéző. 2476

nagyobb.
Gazdatiszti, szőlőtelepkezelői
állást keres azonnali belépésre hosszabb gyakorlattal bíró 36 éves nős keresztény egyén. Jó irással jártas könyvelésben, szőlő, gyümölcs, konyhakertészet és méhészet okszerű kezelésében is. 2478
Cim: **Kárász Albert**, Szentbenedek—Dés.

Gróf Wass Béla óméltósága Mezőzáhi gazdaságában
ELADO
30 darab 5-12 éves erdélyi jellegű magyarfajta tenyésztében, ugyanott kapható nemesített
erdélyi fehér szarvnélküli (suta) rackakos, értekezhetni: **Gönczy Mihály** intézőnél, Mezőzáh Tordaaranyosmegye, posta, vasut, táv- és telefon állomás helyt. 2467

OBERDING ANTAL
vizezeték és csatornázási vállalata
Kolozsvárt, **Bástya-utca 4. szám.** (Óvár.)
Telefon-szám: 625.
Készít fürdőszobákat, csetteket, mosdó asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. Továbbá készit vidéken vizezetéket szivattyu állomással vagy forrás foglalkással. Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban. 2436

Az Erdélyrészi Gazdaközönség szives figyelmébe!

Miután a folyó év szeptember hó 1., 2., 3. és 4. napjain — a XVI. erdélyrészi tenyészállatkiállítással kapcsolatban — fog megtartatni Kolozsvártt immár **VIII. erdélyrészi gép-, szerszám-, termék és terménykiállításunk** is, hol a gazdaközönségnek minden ily tárgy szükséglete beszerzésére a lehető legjobb alkalom kínálkozik, mert mindent közvetlen szemlélet útján, kiállítási darabokban és tetemes engedmények mellett vásárolhat, felkérjük a gazdaközönséget, hogy ezirányu bevásárlási szándékait, a saját érdekében, akkorra *fenntartani* sziveskedjék.

2463

A rendezőség.

A kolozsvári Vöröskereszt-Egylet kórháza.

Erzsébet-Mária kórház és Szanatorium Kolozsvárt, Magyar-utca 35. szám. Igazgatóság nyanyott.

Ez a Szanatorium európai nivón áll. Az ellátás kitűnő. A beteg, mintha családi körben lenne a kiváló humanista dr Brant József miniszteri tanácsos, ny. egyetemi tanár körültekintő vezetése mellett.

Az intézetbe felvétetik minden rangu és felekezeti gyógyítható beteg, kivéve heveny, fertőző és elmekórós bántalommal szenvedőket.

A napi ápolási díjak mérsékeltek, nem drágábbak a klinikák vagy kórházak külön árainál. Az ápolási díjban foglaltatnak: elsőrendű, naponta ötszöri étkezés, ápolás, egyszerűbb gyógy és kötszerek, fehér és ágyneműek, fűtés, világítás, valamint az intézeti orvos látogatása naponta egyszer vagy kétszer. Minden beteg tetszése szerint választhat kezelő orvost, kinek kölcsönösen megállapított tiszteletdíját külön fizeti, valamint az Intézeti orvosnak a rendszeren kívül kívánt látogatásait.

Ha műtét kívánatos, akkor annak díja előre fizetendő. Korlátolt anyagi viszonyok közt levő betegek, a műtét díj fizetése alól fel is menthetők, de ilyen esetben műtétet csak az intézet orvosszemélyzete végez.

Azon első és másodosztályos betegek, kik az intézetben 1½ hónapnál hosszabban tartozkodnak, ápolási díj mérséklésre tarthatnak igényt, ugyszintén **kisebb javadalmazású tisztviselők**, valamint katonatisztek özvegyei és árvái.

Az intézetnek van **testgyógyászati és nyáron át vizgyógyászati osztálya** is. Testgyógyászati díjak: egy óra 2 korona, egy hóra 50 korona. Vizgyógyászati díj hetenkint 15 korona.

2464

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

A modern

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

legcélszerűbb és legjövődelmézőbb, ha ez legújabb szab. **Kombinált-gépünkön** lesz eszközölve.

Falazó téglá, tetőcserép, álagcső, járdalap, mind egy és ugyanazon gépen állítható elő. Ajánljuk még kipróbált **formáinkat** vályuk, ürtömbök, sirkeretezések stb. előállítására a legkülönbözőbb árakban. Magyar levelezés. Különlegességi gépgyár. Magyar levelezés.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett.

80. sz. brosurá ingyen.

Városhoz közeli
vagy jó vasuti összeköttetésű nagyobb
300—2000 holdas
biptokot
bérbe, vagy megvételre sürgősen
keresek.
Címem a kiadóban
(r. y.) alatt.

Őszi trágyázás!

2459

Valódi Stern Marke védjegyű

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti olomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője Budapest, VI. Andrassy út 49.

HUTTER GERŐ
Első Magyar Gőz- és Villamerőre berendezett

MŰLÉPGYÁRA

Kolozsvárt, Jókai-utca 7.ik szám.

Ajánlja a legkitűnőbb valódi méhviaszból, bármely méret szerint készült műlépei.

Sárga műlép 1 kgr. 5 korona.

Fehér műlép 1 kg. 6 korona 50 fillér.

Csomagolásért csak saját költségeimet számítom fel. Az árak az itteni pósta vagy vasutállomásig szállítva értendők. A tisztán kezelt fehér és világossárga salakmentes, idegen anyagoktól ment viasz kgr.-ját 3 koronáért beváltom.

Becsés megrendelését várva vagyok:

2433

Teljes tisztelettel: **HUTTER GERŐ**, műlépgyáros.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-ntca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásaival	1,981.700.— K.
Tartalékok	1,933.963.54 "
Összesen:	3,915.663.54 "
901 évi fölösleg	90.349.— K
902. "	59.782.26 "

1903.	"	109.331.73 "
1904.	"	72.438.23 "
1905.	"	61.730.60 "
1906.	"	39.243.65 "
1907.	"	41.877.32 "
1908.	"	81.088.76 "
1909.	"	106.589.64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből egy a tőz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartólékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfelelőseggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963.54 koronára ngyak.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2005

Az igazgatóság.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ állattenyésztési és kiállítási szakosztálya által a — Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatásával — Kolozsvárt, a sétatéri kiállítási helyiségekben 1910. Szeptember 1., 2., 3. és 4.-én rendezendő

XVI. erdélyrészi tenyészállatkiállítás és tenyészállatvásár PROGRAMMJA.

A kiállítás beosztása és jutalmai.

A kiállítás célja kizárólag az Erdélyrészi állattenyésztés fejlesztése és emelése lévén, ennél fogva csakis a régi Erdélyben (tehát a volt u. n. kapcsolt részeket is ideértve) született állatok lesznek arany- vagy pénzdíjjal jutalmazhatók.

Másutt tenyésztett állatok ugyan szintén bemutatathatók, de csakis elismerő oklevelet nyerhetnek.

A díjak a két első osztályban két kategóriára oszlanak és pedig: *aranydíjak* főleg nagyobb birtokosok részére és *pénzdíjak* kizárólag kisebb birtokosok részére. (Kisebb birtokosok alatt értetnek azok, kiknek birtokuk 50 holdat meg nem halad; azonkívül ide számíttatnak a *gazdatisztek, lelkészek, tanítók és körjegyzők* is.)

A többi tenyészállat-osztályok díjai nincsenek megkülönböztetve, azonban azoknak is *legalább egynegyedrésze* kisbirtokosok között osztandó ki.

A *kisebb. birtokos a kitűzött aranydíjakra is versenyezhet*

Hogy a díjkategória iránt kétség ne támadjon, a bejelentési ívben a következő kérdések foglaltatnak: a kiállító *neve és állása?* a kiállító *birtokának nagysága* (50 holdon alul vagy felül?)

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

I. osztály. Tenyészló.*

A) Ménesbéli lovak:

1. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) felül:

Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor.

2. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) alól:

Aranydíjak: 250, 150, 100 és 50 kor.

3. Három éves, vagy azonfelüli ménesikók:

Aranydíjak: 200, 100 és 50 kor.

Fenti alosztályok első díjasai állami arany-, második díjasai áll. ezüst-, és a harmadik díjasok áll. bronz díszoklevelet is kapnak.

4. Hároméves és azonfelüli kancák csikó nélkül:

Aranydíjak: 250, 200, 150, 100 és 50 kor.

B) Gazdasági lovak:

1. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) felül:

Pénzdíjak: 150, 100, 80, 50 és 30 kor.

* A külön meg nem jelölt díjak mind állami díjak.

2. Anyakancák csikóval, 15 $\frac{1}{2}$ markoson (= 163 cm.) alól:

Pénzdíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.

Fenti alosztályok első díjasai állami ezüst-, második díjasai áll. bronz díszoklevelet is kapnak.

3. Hároméves és azonfelüli kancák csikó nélkül:

Pénzdíjak: 150, 100, 80, 50 és 30 kor.

C) Nehéz ígás lovak (pinzgauiak, mura-köziék stb.):

Három éven felüli kancák:

Aranydíjak: 100 és 50 korona.

Ezen osztály első díjasa áll. ezüst-, második díjasa áll. bronz díszoklevelet is nyer.

II. osztály. Erdélyi magyar fajta tenyészszarvasmarha.*

Csak tisztavérű és abszolút értékű állatok díjazhatók:

1. Gulyabeli tenyészetek csoportos kiállítása:

(NB. Lehetőleg 4 tehén és 2—2 drb. 1, 2 és 3 éves üszőből.)

Aranydíjak: 500, 400, 300, 200 és 100 korona.

2. Gulyabeli tehének:

Aranydíjak: 200, 150, 100 és 50 kor.

3. Tenyész bikák 3 éven felül, magántulajdonból:

Aranydíjak: 300, 200, 100 és 50 kor.

Hat évnél idősebb tenyész bika csak dícsérő oklevelet nyerhet.

4. Tenyész bikák 3 éven felül, községiek:

Pénzdíjak: 120, 100, 80, 50 és 30 kor.

5. Tenyész bikák 2—3 évesek:

Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.

Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.

6. Tenyész bikák 2 éven alól:

Aranydíjak: 150, 100, 50 és 30 kor.

Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 25 kor.

7. Nem gulyabeli tehének:

Pénzdíjak: 150, 100, 75, 50, 30 és 25 korona.

8. Üszők, 2—3 évesek:

Aranydíjak: 70, 50 és 30 kor.

Pénzdíjak: 100, 50, 30 és 20 kor.

* A külön meg nem jelölt díjak mind állami díjak.

9. Üszők, 2 éven alól:

Aranydíjak: 50 és 30 kor.

Pénzdíjak: 50, 30 és 20 kor.

Külön díjak:

Kolozsvármegyében született kiválóbb községi bikák számára:

Lészai Ferenc díja: 100 korona aranyban.

Első díj: 60 kor. második díj: 40 kor.

A „7. Nem gulyabeli tehén“ című alosztályban 200 koronát tűzött ki Kolozsvár sz. kir. városa, melyre kolozsvári kis birtokosok — azaz olyanok, kik 50 holdnál kisebb gazdasággal bírnak — pályázhatnak.

Első díj: 100 kor., a tulajdonos kiállító saját nevelésű tehenéért.

Második díj: 50 K } oly tehenéért, mely leg-
Harmadik díj: 30 „ } alább egy év óta van a
Negyedik díj: 20 „ } kiállító tulajdonában.

Jutalom a viszonylag legjobb állatnak is adandó, ha legalább 5 tehén van kiállítva.

III. osztály. Nyugati fajta szarvasmarha.* **

(Csak tisztavérű és abszolút értékű állatok díjazhatók.)

1. Tenyész bikák, 3 éven felül:

Pinzgaui fajták: díjak: 100, 80 és 60 korona.

Berni—simmenthaliak: díjak: 100 és 60 korona.

2. Tenyész bikák, 2—3 évesek:

Pinzgauiak: díjak: 75 és 50 kor.

Berni—simmenthaliak: díjak: 75 és 50 korona.

3. Tenyész bikák, 2 éven alól:

Pinzgauiak: díjak: 50 és 25 kor.

Berni—simmenthaliak: díjak: 50 és 25 korona.

4. Tehének:

Pinzgauiak: díjak: 100, 80, 60 és 50 korona.

Berni—simmenthaliak: díjak: 100 és 60 korona.

5. Üszők, 2—3 évesek:

Pinzgauiak: díjak: 75 és 50 kor.

Berni—simmenthaliak: díjak: 75 és 50 korona.

* A díjak odaítélésénél előnyben részesülnek azon tenyészetek melyekről tulajdonosuk beigazolja, hogy a kiállítást megelőzőleg tuberkulin próba alkalmazásával gümőkortól menteseknek bizonyultak.

** Ezen osztályban kigazdák és községek állatai csak az illető fajták tenyésztésére kijelölt tenyészkerületekből fogadtatnak el.

6. *Üszök, 2 éven alól:*

Pinzgauiak: Pénzdíjak: 50 és 25 kor.
Berni—simmenthaliak: Pénzdíjak: 50 és 25 kor.

IV. osztály. Bival.*

1. *Bikák:*

Díjak: 150, 100, 75, 50 és 25 korona.

2. *Tehenek és üszök:*

Díjak: 150, 100, 75, 50 és 25 korona.

E díjakra minden birtokos állatja különbség nélkül pályázhat; azonban bikák csak 4 éves korig versenyezhetnek, vénebb bikák csak elismerő oklevelet nyerhetnek.

V. osztály. Juh.*

(Racka, cigája és keresztezések).**

Díjak: 120, 80, 50 és 30 korona.

VI. osztály. Sertés.*

1. *Zsirsértések:*

Díjak: 75, 50 és 30 korona

* A külön meg nem jelölt díjak mind állami díjak.
** A tisztavérű állatok a bíráltnál elsőbbséget fognak részesíttetni.

2. *Húsertések:*

Díjak: 75, 50 és 25 korona.

3. *Keresztezések:*

Díjak: 50, 30 és 25 korona.

VII. osztály. Baromfiak.*

1. Magyar tyuktorzsek díjai: 50, 40, 30, 20 és 10 korona.

2. Idegen tyuk-fajták (orpington, langsan és plimut) díjai: 40, 30, 20 és 10 korona.

3. Keresztezések díjai: 30, 20 és 10 kor.

4. Pulykák díjai: 50, 30 és 20 korona.

5. Ludak díjai: 50, 40, 30, 20 és 10 kor.

6. Kacsák díjai: 30, 20 és 15 korona.

7. Hízott baromfiak díjai: 25, 15 és 10 korona.

8. Baromfi termékek díjai: 30, 20, 15 és 10 korona.

9. Diszbaromfi díjak: 25, 15 és 10 kor.

Kiállítási díszoklevelek és elismerő oklevelek mind a hét osztályban érdem szerint adatnak.

VIII. osztály. Külön pályázat.*

A tenyészállat-kiállítással kapcsolatosan *kettősfogat díjazás is tartatik.*

* A külön meg nem jelölt díjak mind állami díjak.

Cél: A kocsilovak értékesítésének előmozdítása s a jobb anyagnak, a használatra való tekintettel ivar különbség nélküli díjazása által, serkentőleg hatni minél több jó kocsiló előállítására.

E díjakra is csak a régi Erdélyben (a volt u. n. kaposolt részeket is ideértve) született és nevelt lovak pályázhatnak és nyerhetnek jutalmat.

Kettős fogatok részére:

Első díj: 300 korona.

Második díj: 200 korona.

Harmadik díj: 100 korona.

E versenynél a ló-osztály juryje a lovak származásának és ivarának figyelmen kívül hagyásával csupán a használatra való tekintettel ítél.

Minden bejelentett kettős fogat után, fizetendő a bejelentés alkalmával a kiállítási szakosztály pénztárába 10 korona.

A fogatok a kiállítás első napján d. u. 5—6 óráig a sétatéri kocsitúron jártatandók.

*

Hogy a rendezőbizottság a részvétel mérvéről idejekorán tájékozva legyen, *a bejelentések 1910 augusztus 1-ig besérőlag fogadtatnak el.*

A nagyméltóságú Földmivvelésügyi Miniszter ur által erkölcsileg és anyagilag támogatott XVI. erdélyrészi tenyészállatkiállítás és vásárral kapcsolatban, Kolozsvárt 1910. augusztus 31., szeptember 1., 2., 3. és 4-én rendezendő

VIII. ERDÉLYRÉSZI

Gazdasági Gép-, Szerszám-, Kellék-, Anyag-, Termény- és Termék-Kiállítás és Vásár

PROGRAMMJA.

1. **A kiállítás ideje:** 1910. augusztus 31. és szept. 1., 2., 3. és 4. napjai.

A kiállítás tárgyal:

a) Mezőgazdasági gépek: Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló-, kaszáló- és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók; motorok; takarmányprések; takarmányfeldolgozó gépek; lóherefejtők; sulymérők; malomszerkezetek; rétöntözési és talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, vadászati, halászati és más gazd. mellékágazati gépek. Járművek, szállító eszközök, kocsik stb.

b) Felszerelések, eszközök, állatorvosi és vegyi szerek, építési anyagok, műtrágyák és anyagok stb.

c) Háztartási gépek, cikkek és eszközök.

d) Mezőgazdasági háziipari készítmények.

e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok.

f) Mezőgazd. és kerti termény és termék kollektciók.

A gépkiállítás tárgyai *lehetőleg működésben* mutatandók be. A talajművelő és vetőgépek, takarmányfeldolgozók stb. működéséhez szükséges helyekről a rendezőség gondoskodik.

9. **A kiállítás kitüntetései:**

I. Érmek.

Ekékre:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem.

Egyéb talajművelő gépekre:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem.

Vetőgépekre:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem,

Aratógépekre:

1 kiáll. aranyérem és
1 " ezüstérem

Gőzcséplőkre:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem.

Motorokra:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem.

Terménytisztítókra:

1 kiáll. aranyérem és
1 " ezüstérem.

Lóherefejtőkre:

1 kiáll. aranyérem

Tejgazdaságiakra:

1 kiáll. aranyérem,
1 " ezüstérem.

Gyümölcsészetiakra:

1 kiáll. aranyérem,

Takarmányfeldolgozókra, Sulymérőkre, Malmokra, Szőlő és borgazd. gépek és eszközökre, Baromfitenyésztésiakra, Méh- és selyemtenyésztésiakra, Vadászati felszerelésekre, Halászati felszerelésekre, Állatorvosiakra, Vegyi szerekre, Háztartásiakra, Tüzoltó felszerelésre, Kocsikra, Háziiparcikkekre és Új találmányokra külön-külön 1—1 kiállítási aranyérem: *Mezőgazd. és kerti termény és termék kollektciókra.*

1 arany-, 1 ezüst- és 1 bronzérem.

II. 24 díszoklevél.

III. 36 elismerő oklevél.

10. **Bejelentések** — kizárólag a kibocsátott bejelentési iven (egy példányban) **1910. július hó 31-ig** „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári Hivatala, Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.” címen, a helypénzekkel és biztosítási díjjal egyidőben — beküldendők. Későbbi bejelentések elfogadásáról a rendezőség nem szavatol, a bejelentés céljára iven, borítékok és utalványlapok küldetnek.

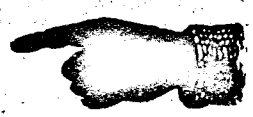
A kiállításra vonatkozó részletes programot és bejelentő ivenet egy levelező lapon való kérésre azonnal küld:

az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári Hivatala,

Kolozsvár, Attila-u. 10. szám.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyszer-vegyeszer-, pipere és illatszer üzlete Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítendő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok.

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

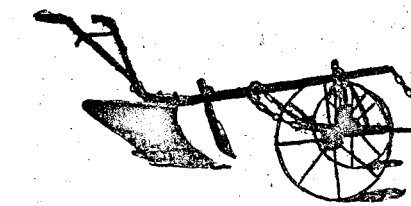
A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsza
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő
			Maraschnó	Pfefferüma	Szilvorium
					Törköly
					Vanília

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

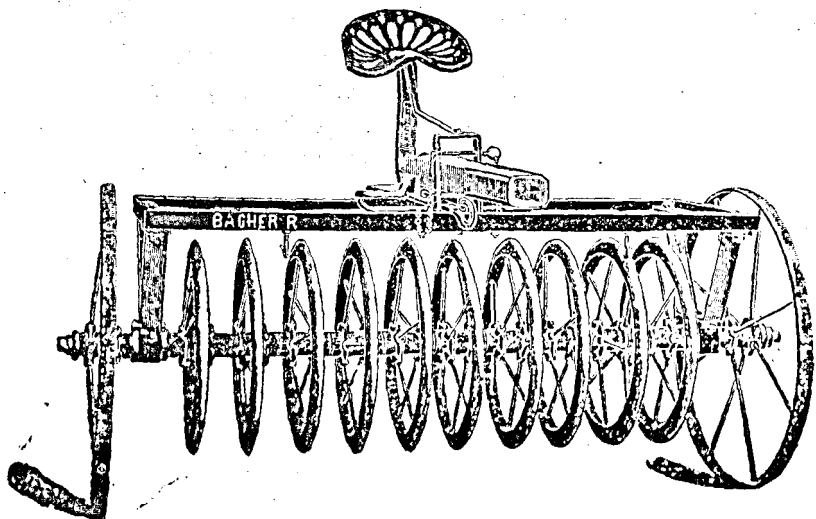
A valódi Bächer-féle törhetetlen fejű

„Acélekék“

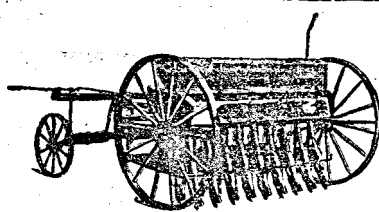
ugy a munkateljesítés tökéletességénél, mint kiváló tartosságuknál fogva elsőnek vannak elismervék.

Campbell rendszerű altalajtömörítők, Tártsás boronák, elismert és egyedül tökéletes kivitelben a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazva.

Olcsó ár és teljes szavatosság mellett.

Budapest, VI. Nagymező-u. 68. sz.

A „Melichár“-féle

„Unicum Drill“

a gazdák kedvenc vetőgépe. Pontos szabályozhatóság,

gondos kivitel és tartósság tekintetében egy gyártmány sem versenyezhet vele.

Kormányzó szerkezete és kiürítése meglepően célszerű

és a vele való munkát könnyűvé és akadálytalaná teszi.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Bächer-Melichár

Magyarországi vezérképviselő:

≡≡≡ Szücs Zsigmond ≡≡≡

Árjegyzék, árajánlat kívánatra bérmentve.

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
 Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utócai
 fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
 Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.
 Telefon-szám 567. 2005 Telefon-szám 567.

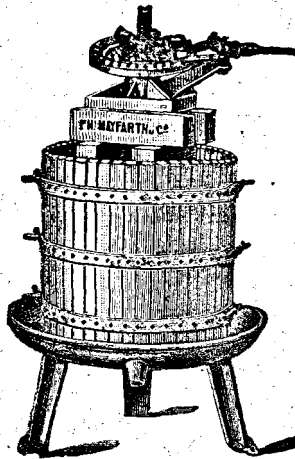
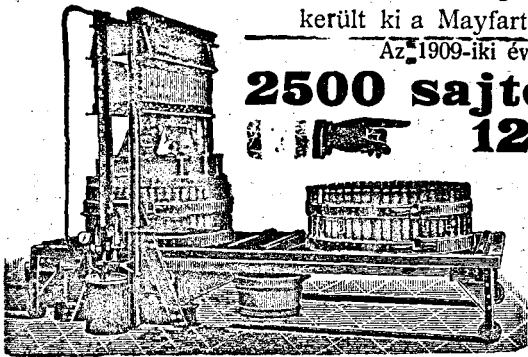
Matrac, paplan, pokróc, vala mint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédő és futó-szőnyeg, gyapjú és csipkefüg-gönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó, 20.000 gyümölcs- és szőlő-zúzó, 300 hydraulikus sajtó, bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.
 Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó
 1200 zúzó.

Csattanós bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jóságának.

Tessék bizalom-mal fordulni

MAYFARTH PH. és TSA.

mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz,
 Bécs II, Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 650 arany és ezüst stb. éremmel.
 Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.
 Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

ERDELYI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pánccs szekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:
 d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Gmeiner E. gépszijgyár Brassó.

Ajánl saját gyártmányu:
 Elsőrendű szimpla és dupla színű-rgépszijat 600 mm. szélességig.
 Többféle vraró és kötő-szijat legjobbminőségben.
 Elsőrendű gépszijbőröket javításokhoz minden vastagságban.
 Azonkívül szállit legjobb minőségű gép- és hengerolajokat, gőzgépek és motorok kenésére

Ajánlatok és minták megkeresésre.

2275

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozó gondoskodik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
 Budapest, IV. Malinár-utca 11.

2016

A m. kir. földmívelésügyi minister ur ő nagyméltóságának védnöksége alatt

Brassóban 1910 évi október hóban rendezendő s

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKIALLITÁSSAL EGYBEKÖTÖTT ORSZÁGOS TENYÉSZÁLLAT KIÁLLITÁSRÓL kibocsátandó

JEGYZÉKBE (KATALOGUSBA) HIRDETÉSEK felvételnek.

A hirdetési díj:

1/2 lap oldalért 20 korona, 1/2 oldalért 10 korona, 1/4 oldalért 5 korona.

Ilyen hirdetések 1910. évi augusztus hó 15-ig vétetnek át.

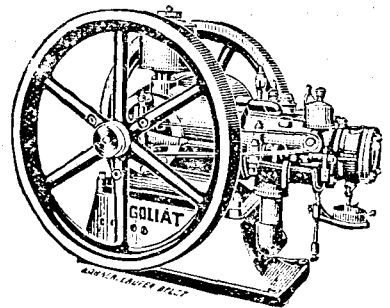
A kiállítás rendező-bizottsága:

2475 I.

Brassó, Vármegyeház.

„Goliát” új nyersolajmotorok

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

A Goliát motor meglepően egyszerű. motor eszményileg tökéletes.
 A Goliát motor tömör, erős szerkezetű. motor nem szemre, hanem állandó és megbízható üzemre van építve.
 A Goliát motort kedvező lefizetésre csak teljes biztosítékot nyújtó gazdaközönség élvezhet.

Levél-cím:

2482

TIMÁREDE géptelepe
 Budapest, V., Lipót-körút 28.

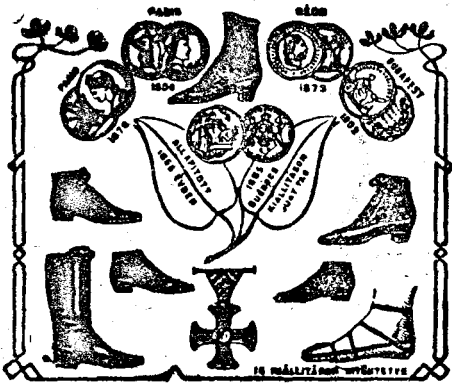
Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 Wien, II., Handelsquai No 130.
 Minraraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a egjo bb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

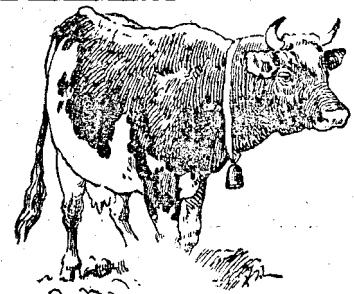
Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **Fischer-féle**

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerethető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző Intézet.
Tessék ajánlatot kérni!
2260

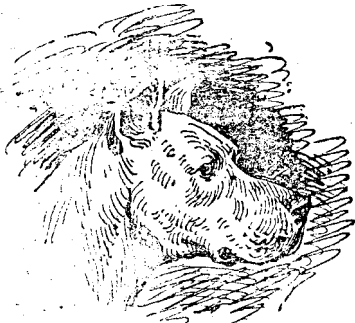

Kwizda-féle Korneuburgi marhapor,

Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára K 1.40
1/2 -70

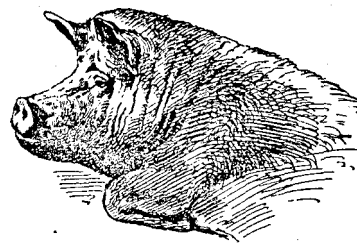
Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint feheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából.

1900. parisi világiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle kutyapilulák

zselatin-átvonattal. Hajtőpilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.-

Kwizda-féle sertéspor.

Diétikus szer a hizlalás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz a 5 étadag K -80, 1 láda a 50 étadag K 6.-

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza
BUDAPEST, VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szám.

2450 II.

Kwida-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban és versenystállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, gyulladásoknál s b. Trainingbea nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Mc Cormick

„International“ egyetemes darálógépe

a legjobb **csővestengeri darálógép**, a mellett mindennemű szemes takarmány darálására kitűnően megfelel.

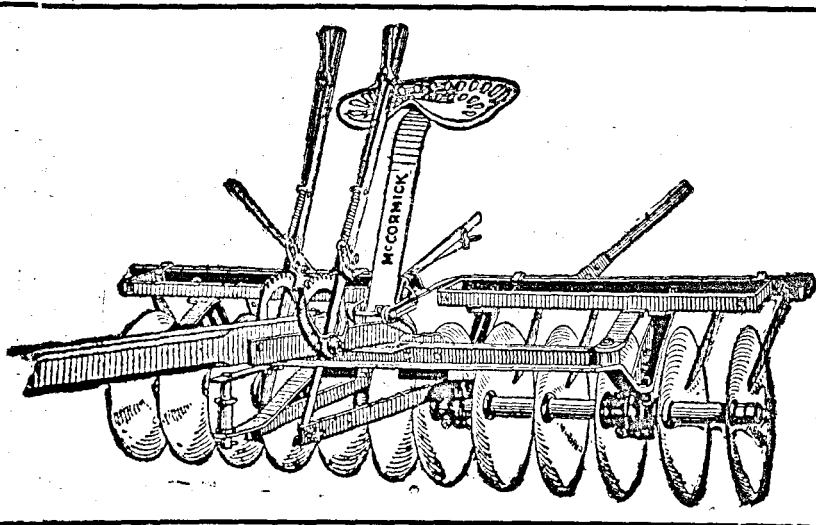
Munkaképessége csekély erőszükséglet mellett igen nagy.

Szabadalmazott **ki- és berakókészüléke** folytán a **daráló-tárcsák tartóssága sokkal nagyobb**, mint bármely más gyártmányu darálógépe.

Mc Cormick

Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

Mc Cormick

„Bumper Type“ tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén, a legkedveltebbek és legelterjedtebbek.

A tarlóhántásra és a tavaszi szántásra a legújabb szabadalmazott és az ordályi talajviszonyoknak teljesen megfelelő **Mc Cormick tárcsásboronát** kérjük sürgősen megrendelni, mert készletünk rohamosan fogy.

Különlegesség: a 16 tányéros tárcsásborona 16 vagy 20 any. hüvelyk méretben; munkaszélessége 240 centiméter.

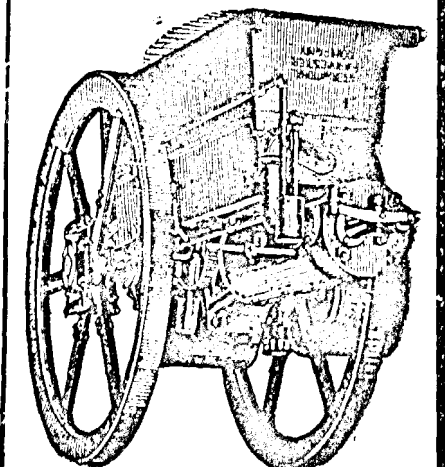
Összes árjegyzékeinket kívánatra díjmentesen küldjük.

I. H. C. Benzinmotorok

2—25 eff. lóerővel stabil felállásra, lokomobilok és **magánjáró benzinlokomobilok** mint **takarmánykészítő, vízszivattyuzó és cséplőmotorok** rohamosan terjednek, mert üzemük a **legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**

Gazdasági célokra csakis az eredeti **I. H. C. Benzinmotor** felel meg, mert kezelését az egyszerű **béres** is elsajátíthatja.

Teljes modern **takarmánykamra-berendezéseket** a legjutányosabban árban szállítunk és azokat díjmentesen tervezzük.

2098

